

חוקרי ויצמן הצעירים, מחזור 2021. שורה עליונה (מימין): חן ששוני, שובל פריאל, דיאנה אגבריה, תהל כהן, סמא מוראד, דוניא אדלבי, מחמוד אבו רמילה ויובל מיור. שורה תחתונה (מימין): זוהר רוזנוסר, מקלית ברהה, רבקה רוטנמר, טליה כהן, מזל פרג', פאדי ח'טיב, שלומי רקובסקי ויונתן שוייגר. מחוץ לתמונה: ליהי וולברום

מה עשינו בקיץ במכון

ארבעה סטודנטים מבטיחים מספרים על "חוקרי ויצמן הצעירים: מצוינות וגיוון" – תוכנית לתלמידות ותלמידי תואר ראשון מצטיינים מקבוצות המצוינות בייצוג חסר באקדמיה

יונתן שוייגר, חרדי בן 32, נשוי ואב לשלושה, הוא אחד מ-17 משתתפות ומשתתפים בתוכנית חדשה שהושקה

בחדשי הקיץ בקמפוס בשם "חוקרי ויצמן הצעירים: מצוינות וגיוון". שוייגר למד ולימד בישיבה עד גיל 28, גדל בקהילה

סגורה ולא נחשף לתחומי דעת מדעיים, אך סקרנותו הובילה אותו תחילה ללימודים באוניברסיטה הפתוחה וכעת

מזל פרג', סטודנטית שנה שלישית לתואר ראשון בהנדסת ביוטכנולוגיה ומזון בטכניון, שהשתתפה בתוכנית, מספרת: "גדלתי בנצרת-עילית, וכבת להורים ללא השכלה אקדמית, לא נחשפתי לעולם האקדמיה והמחקר. בסביבה שבה גדלתי לא היו הרבה חוגי העשרה אחר הצהריים, ומכיוון שתמיד נמשכתי למדע, בעיקר למדעי החיים ולטכנולוגיה, השקעתי את כל כולי בלימודים, וההורים מאוד עודדו ותמכו". את התיכון היא סיימה בהצטיינות, לפני כשנתיים השתחררה משירות קבע כקצינה בחיל המודיעין, ואז החלה את לימודיה בטכניון.

הדוקטורט או הפוסט-דוקטורט. התוכנית היא חלק מחזון רחב יותר של המכון לקדם גישה יוזמת לשוויון הזדמנויות ולגיוון. אנחנו רוצים להיות אבן שואבת לתלמידות ולתלמידים המגיעים מקבוצות בייצוג חסר, רוצים שיראו במכון בית אקדמי ומחויבים לייצר את התנאים שיאפשרו להם לשגשג", אומרת ד"ר עירן-יונה.

נתמכת על-ידי קרן משפחת נויבאואר והיא מיועדת לתלמידות ותלמידי מדעים מצטיינים בלימודי התואר הראשון. 17 המשתתפים השנה נבחרו בקפידה מבין 180 מועמדים. "אנו רואים בגיוון קהילת המכון ערך בסיסי שהולך יד ביד עם שאיפתנו למצוינות מדעית", אומר פרופ' גלעד פרוז, דיקן מדרשת פיינברג, שהשיק את התוכנית בשיתוף מדענים מהמכון – פרופ' דן אורון, ד"ר אמיר עבוד, ד"ר אוליאנה שימנוביץ' ופרופ' מיכל שרון – ובשותפות עם ד"ר מיטל עירן-יונה, יוזמת ומנהלת התוכנית וראש המשרד לגיוון והכללה במכון.

נוסף על ההזדמנות הייחודית להשתלב במעבדות ובקבוצות המחקר במכון בחודשי הקיץ ולקדם פרויקט מדעי אישי, השתתפו הסטודנטים גם בסדנאות לחיזוק כישורים נחוצים, כגון הצגה מול קהל והיכרות עם המסלול האקדמי. "הצלחה מבחינתנו תהיה לראות חלק גדול מהמשתתפים והמשתתפות בתוכנית חוזרים אלינו ללימודי התואר השני,

ללימודי רפואה באוניברסיטת אריאל. במסגרת התוכנית במכון הוא נחשף לראשונה לעולם המחקר. "עד שהגעתי למכון לא הייתה לי דרך להיחשף באופן ישיר למדע ולמדענים", הוא מספר. "בקיץ האחרון נפלה בחלקי הזכות וההזדמנות להתארח במעבדה של פרופ' אברהם ירון החוקר את התפתחות מערכת העצבים. לראשונה התנסיתי בשימוש בכלים ובמכשור מתקדמים, התוודעתי לדרך החשיבה של חוקרים מהשורה הראשונה וגם לאותם רגעים נדירים שבהם מצליחים לחשוף משהו חדש ולא ידוע על העולם. בעקבות החוויה החלטתי לשלב מחקר בלימודי הרפואה".

התוכנית, שהתקיימה לראשונה במתכונתה הנוכחית, נועדה לקדם סטודנטיות וסטודנטים הנמנים עם קבוצות המצוינות בייצוג חסר בתחומי המדע במוסדות האקדמיים להשכלה גבוהה בישראל בכלל, ובמכון ויצמן בפרט, ובהם ערבים, חרדים, יוצאי אתיופיה ודור ראשון להשכלה גבוהה מהפריפריה. התוכנית

"עד שהגעתי למכון לא הייתה לי דרך להיחשף באופן ישיר למדע ולמדענים" יונתן שוייגר, סטודנט לרפואה באוניברסיטת אריאל

"במסגרת התוכנית השתתפתי במחקר העוסק בשאלת בחירת בן הזוג ברבייה מינית בשמרים, במעבדתו של פרופ' צחי פלפל במחלקה לגנטיקה מולקולרית. זו הייתה ההתנסות הראשונה שלי בעבודת מעבדה ובאמצעותה הבנתי עד כמה אני מתעניינת במחקר. חברי המעבדה חלקו איתי את הידע העצום שלהם בתחום ושיתפו אותי בתהליכים מרתקים", היא מספרת. "בהמשך אני שואפת להמשיך ללימודי תואר שני ודוקטורט. החלום שלי הוא לחקור מחלות חשוכות מרפא ולמצוא פתרונות חדשניים להתמודדות עימן".

"גדלתי בנצרת-עילית, וכבת להורים ללא השכלה אקדמית, לא נחשפתי לעולם האקדמיה והמחקר" מזל פרג', תלמידת תואר ראשון בהנדסת ביוטכנולוגיה ומזון בטכניון

והדוקטורנטית ספיר סלע מהמחלקה למדעי המוח במכון. "בפרויקט שעליו עבדתי חקרתי את מסלול המוות בתאים הקשורים במחלת הפרקינסון. המנחות שלי – מדעניות פורצות דרך שמשלבות בין מקצועיות בלתי-מתפשרת לחיי משפחה – הרשימו אותי מאוד. גם פאנל המדענים שסיפרו לנו על חוויות שעברו במהלך הקריירה שלהם, היה מרתק. אחרי ששמעתי אותם, הרגשתי שזה העולם שאני רוצה להיות חלק ממנו."

מקלית ברהה, שעלתה לארץ מאתיופיה בגיל חמישה חודשים וגדלה באשדוד, סיימה תואר ראשון בביולוגיה באוניברסיטת בר-אילן, והשנה החלה שם בלימודי תואר שני בנוירוביולוגיה. "אחרי הקיץ במכון יש לי כבר מחשבות על דוקטורט ועוד חלומות גדולים לעשות טוב לעולם ולהיות מדענית משפיעה". את ההשראה לכך היא קיבלה בין היתר מהמנחות שלה לפרויקט המחקר שעליו עבדה במהלך הקיץ במכון: ד"ר מיטל אורן סויסה

"אחרי הקיץ במכון יש לי כבר מחשבות על דוקטורט ועוד חלומות גדולים לעשות טוב לעולם ולהיות מדענית משפיעה"
מקלית ברהה, תלמידת תואר שני בנוירוביולוגיה באוניברסיטת בר-אילן

מצטיינים מהמגזר הערבי", הוא מספר. "אבל החוויה שלי בקיץ האחרון במכון הייתה ממש שונה. יצא לי להכיר את המכון יותר מקרוב, נהייתי מהשהייה בקמפוס היפה ומהאווירה במעבדתו של פרופ' רונן בצרי, שבה עבדתי על פרויקט בתחום הראייה הממוחשבת. הרגשתי כאן בבית – והתחושות האלה חיזקו בי את ההחלטה ללמוד לתואר שני, ואולי גם שלישי, במכון, ולהמשיך להתפתח בתחום."

פאדי ח'טיב, בן 18 מדר חנא שבצפון, שהחל באחרונה בלימודי התואר השני במדעי המחשב בפקולטה למתמטיקה ומדעי המחשב במכון, היה גם הוא אחד מ-17 המשתתפים בתוכנית. "את התואר הראשון במדעי המחשב סיימתי באוניברסיטת חיפה תוך כדי לימודי בתיכון, ואת המכון הכרתי כשהשתתפתי באולימפיאדה למתמטיקה ובמחנות מדע שהתקיימו כאן – במכון דוידסון – לתלמידים

"את התואר הראשון סיימתי תוך כדי התיכון, ואת המכון הכרתי כשהשתתפתי באולימפיאדה למתמטיקה ובמחנות מדע לתלמידים מצטיינים מהמגזר הערבי"
פאדי ח'טיב, תלמיד תואר שני במדעי המחשב במכון

א/נשים מרקע מגוון במדע, הוכח תורם ליצירתיות של צוותים, לשגשוג של רעיונות ולהעשרת אופני החשיבה. כך שגיוון במדע מאפשר לנו לקדם את היעד של המכון – מדע טוב יותר, לטובת האנושות כולה." |

אנחנו מאמינים שמגוון של דעות, תרבויות, גישות שונות וחשיבה ביקורתית הם קריטיים לעשייה המדעית – כאן במכון, ובכלל, "אומר פרופ' פרז. מוסיפה ד"ר עירן-יונה: "אני מאמינה שמדע מגוון הוא מדע מצוי. שילוב של

הדרך לפריצות דרך מדעיות

"פריצות דרך מדעיות כמעט תמיד לוו ביכולת להתבונן בבעיות קשות מזוויות אחרות – כאלה שאפשרו לקבל פרספקטיבה חדשה על עובדות קיימות.